

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ»***

Спеціальність: **С4 Психологія**
Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**
Освітня програма: **Психологія**

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Психологічне консультування
Код і назва спеціальності	Психологія С4
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	5 кредитів/150 годин Лекції: 34 години Семінари/практичні заняття: 34 години Самостійна робота: 82
Строки вивчення дисципліни:	5
Мова викладання:	українська
Вид підсумкового контролю:	іспит

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

ПІБ викладача	
Вчений ступінь	
посада	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів вчених	
Контактна інформація	
E-mail:	
Телефон кафедри	
портфоліо викладача на сайті інституту	

Анотація курсу: курс навчальної дисципліни "Психологічне консультування" включає в себе основні теоретичні підходи та моделі, у рамках яких розкриваються теорія консультативної взаємодії, вихідні теоретичні положення психологічного консультування, техніки, прийоми, прийоми психологічного консультування в практиці психолога.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є напрямки консультативної роботи, методи, техніки, психологічні засоби, психотехнології консультативної взаємодії.

Метою вивчення дисципліни є забезпечення досягнення професійних компетенцій і програмних результатів навчання в процесі професійної підготовки претендентів на консультаційну діяльність психолога з використанням методів, засобів, технік консультаційної роботи психолога.

Завдання:

- формувати у претендентів навички та вміння психологічного консультування;
- навчити використанню різних методів консультативної взаємодії, методик, інструментарію, психотехнологій;
- сприяти засвоєнню етичних норм в роботі психолога-консультанта.

Пререквізити: Психологічне консультування безпосередньо пов'язано з дисципліни: "Загальна психологія", "Вікова та педагогічна психологія", "Основи психологічної практики", "Диференційна психологія", соціальна психологія, покликана закласти базові навички консультаційної роботи психолога.

Програмні компетентності і результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Навички міжособистісного взаємодії.
Спеціальні компетентності (СК)	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики .

	СК12. Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот. СК13. Здатність до застосовування соціально-психологічних понять, концепцій та теорій для інтерпретації соціально-психологічних явищ і процесів. СК14. Здатність до розуміння закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот.
Прграмні результати навчання	
Програмні результати навчання	ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПР2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР5 Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР8 Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців. ПР9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні з рішення щодо їх розв'язання. ПР10 Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПР11 Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій. ПР12 Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. ПР13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР16 Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПР17 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. ПР18 Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

	ПР 19 Аналізувати соціально-психологічні особливості особистості та скласти соціально-психологічний портрет особистості. ПР 21. Реалізовувати програми з міжособистісної та міжгрупової взаємодії які сприяли б позитивному психологічному мікроклімату в колективах.
--	---

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, включаючи			методи навчання/методи оцінки
		лекції	практичні заняття	самостійна робота	
Семестр 5, Модуль змісту 1. Психологічне консультування в діяльності психолога					Методи навчання: вербальний (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; трансляційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з сюжетами судових справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуації, дискусії, диспути, полеміка; діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; ситуаційне моделювання, опрацювання дискусійних питань);
Тема 1-2.	Психологічне консультування як напрям діяльності психолога	4	4	6	
Тема 3-4.	Теоретичні підходи в психологічному консультуванні	4	4	6	
Тема 5-6.	Умови і правила консультаційної роботи	4	4	6	
Змістовий модуль 2. Методи, технології і прийоми консультаційної роботи					
Тема 7-8.	Методи встановлення контакту при консультативному взаємодії	4	4	6	
Тема 9-10.	Мета і результати психологічного консультування	4	4	6	
Тема 11.	Критерії успішності психологічного консультування	2	2	6	
Тема 12.	Особливості психологічного консультування	2	2	6	

Тема 13.	Особливості консультування депресивних клієнтів. Консультування клієнтів з алкогольною та наркотичною залежністю	2	2	8	моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентність; проект-дослідження); кейс-метод.
Тема 14	Особливості консультування клієнтів з труднощами саморегуляції	2	2	8	Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, есе); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю і самооцінки; оцінка тематичних досліджень.
Тема 15.	Особливості психологічного консультування клієнтів у кризових ситуаціях	2	2	8	
Тема 16.	Зміст і організація консультування з сімейних питань	2	2	8	
Тема 17.	Консультування батьків щодо труднощів у взаєминах з дорослими дітьми	2	2	8	
Модульних тестових робіт					
Всього :		34	34	82	
Форма контролю: іспит					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни конкретної навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями, завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, інтерактивна дошка, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам

презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Постійний контроль знань																	мо ду ль ні тес ти	ісп ит	су ма ба лів ,	
тема	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	тема 6	тема 7	тема 8	тема 9	тема 10	тема 11	тема 12	тема 13	Тема	тема 15	тема 16	тема 17	20	40	100
Робот а на сеїн арськ их занят тях	2		2		2		2		2		2	2	2	2	2	2	1			
Само стійн а	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

робот а																			
------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Психологічне консультування» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);

- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«Е» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту. До іспиту допускається студент, який виконав усі необхідні навчальні завдання, визначені у навчальній програмі.

Підсумкова (семестрове) оцінка за дисципліну, що оцінюється за допомогою іспиту, складається з двох складових: результатів поточного оцінювання та оцінки за іспит.

Максимальна кількість балів за поточне оцінювання становить 60, а за іспит – 40.

Мінімальна кількість балів, необхідна для складання іспиту, становить 25.

Оцінка за поточну оцінку формується як сума балів, отриманих студентом під час семінарських/практичних занять, та будь-яких заохочувальних (бонусних) балів, якщо такі є.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач додає бали за іспит до балів, отриманих за поточну оцінку, щоб визначити підсумкову оцінку за курс.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальна кількість балів	Критерії
-------	--------------------------	----------

Відмінно	30–40	Завдання виконано якісно; студент отримав максимальну оцінку за теоретичні знання.
Добре	20–29	Завдання виконано якісно, з достатньо високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10–19	Завдання виконано з середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.
незадовільно з можливістю повторного складання	0–9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота за кожною темою, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 1 бала за допомогою стандартизованих і узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
1	1	0,75	0,5	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна національна та ECTS шкала оцінювання.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Психологічне консультування» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Психологічне консультування» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та

авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна:

Основне:

1. Ковальова І. Б., Попова Р. В. Основи психологічного консультування: методичні рекомендації для студентів всіх форм навчання по спеціальності психологія / В. Б. Ковальова, Р. В. Попова. – Харків: НТУ "ХПІ", 2023. – 55 с.

2. Магдисюк Л. В. Основи психологічного консультування: навчально-методичний посібник / Людмила Іванівна Магдисюк, Раїса Петрівна Федоренко. – Луцьк: Вежа-Друк, 2022. – 360 с.

3. Основи психологічного консультування [Електронний ресурс]: електронні методичні рекомендації з курсу "Основи психологічного консультування" для студентів першого (бакалаврату) рівня вищої освіти / укладач М. Е. Білова. – Одеса: Одеський національний університет імені В. І. Мечникова, 2023. – 31 с. – 0,5 МБ.

4. Психологічні технології зміцнення позитивного психічного здоров'я різних верств населення України в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови: практичне посібник/ Л. З. Сердюк, В. В. Данилюк, О. А. Чиханцовата ін; під ред. К. З. Сердюк. Київ: Інститут психології ім. Р. С. Костюка НАПН України, 2024. 168 с. <https://lib.iitta.gov.ua/742839>

5. Федько С. Л. Культурна доцільність психологічної допомоги: клінічні заснування. Перспективи та інновації науки. 2023. № 1(19). С. 503-514.

Додатково:

6. Цильмак О. М. Плани практичних занять з навчальної дисципліни "Психологічне консультування": практичний курс. Одеса: Фенікс, 2021. 102 с.

7. Юнгианское консультування: col. монографії Ткач Р. М., Сербова О. В., Сынгаевская В. В. та ін, під ред. Ткач Р. М. К.: Талком, 2021. 220 с.

8. EMDR. Невідкладна допомога: методичні рекомендації / Царенко Л. Р.; під ред. Н. Ст. Пророка. Київ: Інститут психології ім. Р. С. Костюка НАПН України, 2023. 109 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/737770/>

9. Кавайола А., Джордано А. Л., Голубович М. Консультування з питань залежності: практичний підхід. Видавництво Спрінгер, 2022. 426 с.

10. Залежність Хамфріса Кити: дуже короткий вступ (Серія: Very Short Introductions). Видавництво Оксфордського університету, 2023. 144 с.

11. Залежність Хамфріса Кити: дуже короткий вступ (Серія: Very Short

Introductions). Видавництво Оксфордського університету, 2023. 144 с.

Інтернет-ресурси:

<https://lib.iitta.gov.ua/>

<https://nrat.ukrintei.ua/searchdb/>

<http://www.nbuv.gov.ua/>

<https://nlu.org.ua/>

<https://library.knu.ua/>

<https://dnpb.gov.ua/ua/>

<https://lib.udu.edu.ua/>

<http://psylib.kiev.ua>

<http://psihologiya.net/>

<http://www.nbuv.gov.ua>

:<http://www.socd.univ.kiev.ua/PUBLICAT/PSY/index.phtml>